

การปฏิบัติราชการทางปกครอง
สำหรับงานทะเบียน

และ

การป้องกันปราบปรามการทุจริต
ทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

๑. การปฏิบัติราชการทางปกครองงานทะเบียน ที่ถูกต้อง
ช่วยอะไรได้บ้าง
๒. แนวทางการปฏิบัติราชการทางปกครองงานทะเบียน
ที่สำคัญ
๓. คำพิพากษา คำวินิจฉัย เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ
ทางปกครองงานทะเบียน
๔. การปฏิบัติราชการทางปกครอง กับการทุจริต
ทางทะเบียน

๑ . ก า ร ป ฎิ บั ตี ร าช ก า ร
ทางปกครองงานทะเบียน
ที่ถูกต้อง ช่วยอะไรได้บ้าง

๑.การร้องทุกข์ร้องเรียน

๒.การป้องกันการทุจริต

๓.การปฏิบัติราชการที่มีประสิทธิภาพ

การร้องทุกข์/ร้องเรียน
เกี่ยวกับงานทะเบียนและบัตร
ประจำตัวประชาชน
ที่พบบ่อย

๑.การประพฤติปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่

๒.การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่

๒.๑ ไม่รับคำร้อง คิวเต็มเป็นปี ไม่มีคำอธิบาย

๒.๒ รับคำร้อง แล้วไม่มีการดำเนินการ

๒.๓ รับคำร้อง แล้วแต่ดำเนินการล่าช้า

๒.๔ การเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลโดยมิชอบ

พ.ร.บ.มาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

เหตุผลที่ต้องมีกฎหมาย โดยตามมาตรา ๗๖ วรรค ๓ ของ ร.ธ.น.ฯ

บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว

ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำประมวลจริยธรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีมาตรฐานเดียวกัน สมควรมีกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานทางจริยธรรม ใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ

เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีหลักเกณฑ์การจัดทำประมวลจริยธรรม กระบวนการรักษาจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเสริมสร้างให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

มาตรา ๕ มาตรฐานทางจริยธรรม คือ หลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติ
อย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะต้องประกอบด้วย

(๑) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่

(๓) กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

(๔) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ

(๕) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

(๗) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อกำหนดจริยธรรมกรมการปกครอง

พ.ศ. ๒๕๖๕

ประกาศ มท. เรื่อง จรรยาบรรณข้าราชการ
และผู้ปฏิบัติงานทะเบียน พ.ศ. 2545

คุณธรรม จริยธรรมข้าราชการผู้ปฏิบัติงานทะเลเบียน

ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จรรยาบรรณข้าราชการและผู้ปฏิบัติงานทะเลเบียน พ.ศ. ๒๕๔๕

กำหนดให้มีจรรยาบรรณข้าราชการและผู้ปฏิบัติงานทะเลเบียนเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

จรรยาบรรณผู้ปฏิบัติงานทะเลเบียน

๑. พึงปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยละเว้นการใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ พึงไม่แสวงหาประโยชน์อื่นใดจากผู้มาขอรับบริการ พึงไม่ใช้ทรัพย์สินหรือข้อมูลข่าวสารของทางราชการเพื่อหาและเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือบุคคลอื่น

คุณธรรม จริยธรรมข้าราชการผู้ปฏิบัติงานทะเบียน (ต่อ)

๒. พึงปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ ระมัดระวัง ละเอียดยรอบคอบยึดระเบียบกฎหมายเป็นหลักในการปฏิบัติงาน

๓. พึงมีความใส่ใจและรับผิดชอบ หมั่นตรวจสอบ แก้ไขปรับปรุงข้อมูลการทะเบียนให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

๔. พึงมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้มาขอรับบริการด้วยความเต็มใจและอุทิศตน พึงหลีกเลี่ยงการใช้อำนาจ การโต้แย้ง แสดงความฉุนเฉียวกับประชาชน ที่ไม่รู้หรือเข้าใจผิดเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานในเรื่องที่มาติดต่อ

คุณธรรม จริยธรรมข้าราชการผู้ปฏิบัติงานทะเบียน (ต่อ)

๕. **พึงมีทัศนคติที่ดี มีกิริยาวาจาสุภาพ** ให้บริการประชาชนอย่างเต็มกำลังความสามารถ ให้สำเร็จ **เสียสละ เอื้อเฟื้อมีน้ำใจ** ยึดมั่นในหลักการปฏิบัติงานให้ถูกต้องและเป็นธรรมแก่ประชาชน

๖. **พึงแจ้งเหตุขัดข้อง**เกี่ยวกับการให้บริการแก่ผู้มาขอรับบริหารทราบ และแจ้งให้ทราบล่วงหน้าว่าจะสามารถแก้ไขได้เวลาใด **พึงแนะนำและชี้แจง**ให้ผู้มาขอรับบริการทราบถึงแหล่งข้อมูลอื่นที่สามารถให้บริการแก่ผู้มาขอรับบริการได้ ในกรณีหน่วยงานไม่มีข้อมูลตามต้องการ

คุณธรรม จริยธรรมข้าราชการผู้ปฏิบัติงานทะเบียน (ต่อ)

๗. พึงใส่ใจศึกษาหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ พึงละเว้นจากการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานทะเบียนที่ตนไม่รู้จริง หรือไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ อันอาจก่อให้เกิดปัญหา หรือความเสียหายแก่ราชการ หรือประชาชนได้ภายหลัง

๘. พึงใส่ใจและร่วมมือกันในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อให้งานทะเบียนมีความถูกต้อง โปร่งใสและเกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติโดยรวม

๙. พึงเชิดชูไว้ซึ่งคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน พึงสำนึกและรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิแห่งวิชาชีพงานทะเบียน

๗. การดำเนินการและพิจารณาข้อร้องเรียนตามข้อ ๖ หากผลการพิจารณาปรากฏพฤติการณ์การฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อกำหนดจริยธรรมของส่วนราชการให้หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้น แล้วแต่กรณี พิจารณาและส่งลงโทษทางจริยธรรม ดังต่อไปนี้

๗.๑ ว่ากล่าวตักเตือน

๗.๒ สั่งให้ผู้นั้นได้รับการพัฒนา

๗.๓ ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ

๗.๔ ดำเนินการตามมาตรการทางการบริหาร เช่น การสับเปลี่ยนหมุนเวียนงาน การย้ายไปปฏิบัติหน้าที่อื่น

ทั้งนี้ ให้มีการบันทึกพฤติกรรมการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อกำหนดจริยธรรมของส่วนราชการเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อประกอบการดำเนินการตามมาตรการที่ใช้บังคับหรือดำเนินการตามกระบวนการบริหารงานบุคคลด้วย และให้ส่วนราชการรายงานการส่งลงโทษทางจริยธรรมไปยังสำนักงาน ก.พ. ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

ตัวอย่าง

๓.แนวทางการปฏิบัติราชการ
ทางปกครองงานทะเบียน
ที่สำคัญ

พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมถึง
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้ง หรือ
ชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์ และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนาย
ทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙
แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของ
ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

- คำพิพากษาศาลปกครอง , คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา
- คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๖๐

มาตรา ๓๒ บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว
เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว

การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของ
บุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้
ประโยชน์ไม่ว่าในทางใดๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัย
อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่
จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

พระราชบัญญัติ

การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๒ ผู้มีส่วนได้เสียจะขอตรวจ หรือคัดสำเนา
รายการ หรือให้นายทะเบียนคัดและรับรองซึ่งสำเนา
ทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิด หรือทะเบียนคนตาย ได้ที่
สำนักทะเบียนในวันเวลาราชการ

ความในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับกับการขอคัดสำเนา หรือ
คัดและรับรองสำเนา รายการเกี่ยวกับบัตรประจำตัวหรือ
รายการทะเบียนราษฎรอื่นที่จัดทำตามพระราชบัญญัตินี้
สำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ อาจขอให้นายทะเบียน
จัดส่งสำเนาเอกสารข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรได้ ทั้งนี้ เฉพาะเพื่อการ
อันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐนั้น

หากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ มีความประสงค์จะเชื่อมโยง
คอมพิวเตอร์ เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร
ผู้อำนวยการทะเบียนกลางอาจอนุญาตให้เชื่อมโยงได้ เฉพาะข้อมูล
ที่จำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ตามที่ปรากฏภายในทะเบียนบ้าน ทะเบียน
คนเกิด ทะเบียนคนตาย หรือทะเบียนประวัติสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติ
ไทยเท่านั้น

ในกรณีจำเป็น เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินในเรื่อง
การให้บริการแก่ประชาชน หรือการรักษาความสงบเรียบร้อย หรือความ
มั่นคงในราชอาณาจักร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะอนุมัติให้
ส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ เชื่อมโยงข้อมูลที่ปรากฏในทะเบียน
อื่นนอกจากทะเบียนตามวรรคสอง เฉพาะข้อมูลที่จำเป็นแก่การปฏิบัติ
หน้าที่ก็ได้ ทั้งนี้ การพิจารณาอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

ห้ามมิให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือพนักงานสอบสวนที่ได้
ข้อมูลใดตามมาตรานี้ นำไปใช้เพื่อประโยชน์ในทางธุรกิจ หรือในเรื่องอื่น
ที่ไม่เกี่ยวกับหน้าที่ของทางราชการหรือตามวัตถุประสงค์ที่ร้องขอ

มาตรา ๑๗ ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรต้องถือเป็นความลับ และให้นายทะเบียนเป็นผู้เก็บรักษาและใช้เพื่อการปฏิบัติตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้เท่านั้น ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยข้อความหรือตัวเลขนั้นแก่บุคคลใด ๆ ซึ่งไม่มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือแก่สาธารณชน เว้นแต่ผู้มีส่วนได้เสียขอทราบเกี่ยวกับสถานภาพทางครอบครัวของผู้ที่ตนจะมีนิติสัมพันธ์ด้วย หรือเมื่อมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การสถิติ หรือเพื่อประโยชน์แก่การรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือการดำเนินคดี และการพิจารณาคดี หรือการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย และไม่ว่าในกรณีใดจะนำข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรไปใช้เป็นหลักฐานที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลมิได้

มาตรา ๔๘/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ วรรคสี่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน ถึง ๕ ปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ในกรณีที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐกระทำผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าการกระทำผิดของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐนั้น เกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของหัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐนั้นกระทำผิด หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย

มาตรา ๔๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล นั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละ เว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๘๐ ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่น เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคหนึ่ง มิให้นำมาใช้บังคับแก่การเปิดเผย ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) การเปิดเผยตามหน้าที่
- (๒) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวน หรือการพิจารณาคดี
- (๓) การเปิดเผยแก่หน่วยงานของรัฐในประเทศหรือต่างประเทศที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย
- (๔) การเปิดเผยที่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือเฉพาะครั้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
- (๕) การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับการฟ้องร้องคดีต่าง ๆ ที่เปิดเผยต่อสาธารณะ

ระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ

พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมถึง

(ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๑๒๔ ผู้มีส่วนได้เสีย จะขอให้นายทะเบียนตรวจ
คัด หรือคัดและรับรองสำเนารายการ เอกสารทะเบียน
ราษฎร ได้ที่สำนักทะเบียนที่เก็บรักษาเอกสารทะเบียน
ราษฎรซึ่งเป็นต้นฉบับสำนักทะเบียนกลาง สำนักทะเบียน
จังหวัด สำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร หรือสำนักทะเบียน
ที่จัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ แห่งใดแห่ง
หนึ่งก็ได้ในวันและเวลาราชการ

ข้อ ๑๒๕ ผู้มีส่วนได้เสียตามระเบียบนี้หมายถึง

(๑) เจ้าบ้าน

(๒) ผู้มีชื่อและรายการปรากฏในเอกสารที่จะขอตรวจ หรือ
คัดและรับรองสำเนา

(๓) บุคคลหรือนิติบุคคลใดที่มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับเอกสาร
ทะเบียนราษฎรไม่ว่าโดยตรงหรือทางอ้อม

ข้อ ๑๒๖ บุคคลหรือนิติบุคคลตามข้อ ๑๒๕ (๓) ให้นาย
ทะเบียนเรียกตรวจสอบหลักฐาน จากผู้ร้องและพิจารณา
ความเป็นผู้มีส่วนได้เสีย แล้วจึงดำเนินการให้ต่อไป
หากผู้ร้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยทางอ้อม ให้สอบสวน
บันทึกปากคำเพื่อยืนยันความเป็นผู้มีส่วนได้เสียไว้เป็น
หลักฐานด้วย เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบทางอาญา ถ้าเป็นผู้
ไม่มีส่วนได้เสีย

ข้อ ๑๒๖ บุคคลหรือนิติบุคคลตามข้อ ๑๒๕ (๓) ให้นาย
ทะเบียนเรียกตรวจสอบหลักฐาน จากผู้ร้องและพิจารณา
ความเป็นผู้มีส่วนได้เสีย แล้วจึงดำเนินการให้ต่อไป
หากผู้ร้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยทางอ้อม ให้สอบสวน
บันทึกปากคำเพื่อยืนยันความเป็นผู้มีส่วนได้เสียไว้เป็น
หลักฐานด้วย เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบทางอาญา
ถ้าเป็นผู้ไม่มีส่วนได้เสีย

มาตรา ๑๐ วรรค ๓ ในกรณีปรากฏหลักฐานเชื่อได้ว่า การดำเนินการแจ้ง การรับแจ้ง การบันทึก หรือการลงรายการ เพื่อดำเนินการจัดทำหลักฐานทะเบียนต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ ได้ดำเนินการไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ หรือโดยอำนาจ หรือโดยมีรายการข้อความผิดจากความเป็นจริง ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งไม่รับแจ้ง จำหน่ายรายการทะเบียน เพิกถอนหลักฐานทะเบียน และดำเนินการแก้ไขข้อความรายการทะเบียนให้ถูกต้อง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๐ วรรค ๔ การดำเนินการ ตามวรรค
สาม รวมตลอดทั้ง วิธีการโต้แย้งหรือชี้แจง
ข้อเท็จจริงและการอุทธรณ์ของผู้ซึ่งอาจได้รับ
ผลกระทบจากการดำเนินการของนายทะเบียน
รวมถึงการพิจารณาคำอุทธรณ์ ให้เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้
ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งระงับการเคลื่อนไหวทาง
ทะเบียนไว้ก่อนที่จะรับฟังคำชี้แจงหรือการโต้แย้งได้

คำพิพากษาศาลปกครอง ๔๙๘/๒๕๕๖

การย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลางโดยมิชอบ

- ย้ายชื่อเข้าทะเบียนบ้านกลาง ไม่เป็นไปตามรูปแบบขั้นตอน และวิธีการอันเป็นสาระสำคัญ และไม่มีกฎหมายให้อำนาจ
- โดยไม่มีเจ้าบ้านลงชื่อในคำร้อง เป็นการกระทำละเมิด
- ให้กรมการปกครองชดใช้ค่าเสียหาย ให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๔-๖ คนละ ๖,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ภายใน ๖๐ วัน

คำพิพากษาศาลปกครอง ๒๕๒๓/๒๕๕๙

- ทนายขอคัด ทร.๑๒ นายทะเบียนไม่อนุญาต - เพราะไม่ใช่เจ้าของประวัติ ไม่ได้มีส่วนได้เสียโดยตรงกับเจ้าของประวัติ
- ฟ้องศาลปกครอง - ขอให้ศาลมีคำสั่งให้นายทะเบียนทั่วราชอาณาจักรได้รับทราบและถือปฏิบัติ ให้ทนายความถือเป็นผู้มีส่วนได้เสียตาม พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๔ และมีสิทธิที่จะขอคัดและรับรองทะเบียนประวัติ ท.ร.๑๒

- ศาลพิพากษายกฟ้อง - เพราะนายทะเบียนปฏิเสธแล้ว
ผู้ฟ้องคดี ต้องอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผย
ข้อมูลข่าวสาร ตาม มาตรา ๑๘ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของ
ราชการฯ

- ผู้ฟ้องคดีมิได้ดำเนินการดังกล่าว - ถือว่ามีได้ดำเนินการ
ตามขั้นตอนและวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือ
เสียหายที่กฎหมายกำหนด ก่อนยื่นฟ้องคดี ตามมาตรา ๔๒
วรรคสอง

คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๗๑/๒๕๕๘

- เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา - ขอคัดสำเนาทะเบียน
ราษฎร ของบุคคลอื่นในบ้านลูกหนี้ โดยไม่ปรากฏชื่อ
ตามคำพิพากษาในฐานะลูกหนี้

- นายทะเบียนเห็นว่า - ไม่มีส่วนได้เสีย ตามระเบียบฯ

ข้อ ๑๒๕

คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๗๑/๒๕๕๘ (ต่อ)

- คณะกรรมการวินิจฉัย - การจะขอคัดรายการ
ดังกล่าว ผู้อุทธรณ์ต้องปฏิบัติตามระเบียบฯ ดังกล่าว
เพื่อแสดงส่วนได้เสีย และการคัดข้อมูลทะเบียนราษฎรใน
กรณีนี้ เป็นการรุกร้าสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร คำสั่ง
ไม่อนุญาตให้คัดขอด้วยกฎหมายแล้ว

คำวินิจฉัย ที่ สค ๖๑/๒๕๕๓

- เจ้าหนี้ - ขอคัดสำเนาทะเบียนบ้านของภริยา และบุตร
ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

- นายทะเบียน - ไม่อนุญาต เพราะไม่มีส่วนได้เสีย
ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๒๕

- คณะกรรมการวินิจฉัย เห็นว่า - คำสั่งไม่อนุญาตให้คัด
ขอไปด้วยกฎหมายแล้ว

(PDF)

หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

๑.ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๓๕ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๒ เรื่อง ชักซ้อมการปฏิบัติเกี่ยวกับการขอคัดสำเนา เอกสารทะเบียนประวัติราษฎร

๒.ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๗ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๓๖ เรื่อง การขอคัดและรับรองสำเนารายการทะเบียนราษฎร ของทนายความ

การขอคัดสำเนารายการทะเบียนราษฎร
ของคนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง

เพื่อการเข้าถึงสิทธิหลักประกันสุขภาพ

(หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๔๐ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๔)

พระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

มาตรา ๓ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมาย
ต่างๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่
ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็น
ธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการ ไม่ต่ำกว่า
หลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับขั้นตอนและ
ระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งที่กำหนดในกฎหมาย

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง” หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการ ของเจ้าหน้าที่ เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครองหรือกฎ และรวมถึงการดำเนินการใด ๆ ในทางปกครองตามพระราชบัญญัตินี้

“การพิจารณาทางปกครอง” หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครอง

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

- (๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล ในอันที่จะก่อเปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ
- (๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

(คำพิพากษาศาลปกครอง 2566-646 ฟ้องให้ยกเลิก caution sign)

มาตรา ๒๗ ให้เจ้าหน้าที่แจ้งสิทธิและหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาทางปกครองให้คู่กรณีทราบตามความจำเป็นแก่กรณี

เมื่อมีผู้ยื่นคำขอเพื่อให้เจ้าหน้าที่มีคำสั่งทางปกครอง ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอที่จะต้องดำเนินการ**ตรวจสอบความถูกต้องของคำขอ และความครบถ้วนของเอกสาร** บรรดาที่มีกฎหมายหรือกฎกำหนดให้ต้องยื่นมาพร้อมกับคำขอ หากคำขอไม่ถูกต้อง ให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าว**แนะนำให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมเสียให้ถูกต้อง** และหากมีเอกสารใดไม่ครบถ้วน ให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบทันที หรือภายใน**ไม่เกิน ๗ วัน** นับแต่วันที่ได้รับคำขอ ในการแจ้งดังกล่าวให้ **เจ้าหน้าที่ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของผู้รับคำขอ และระบุนายการเอกสารที่ไม่ถูกต้องหรือยังไม่ครบถ้วนให้ผู้ยื่นคำขอทราบ** พร้อมทั้งบันทึกการแจ้งดังกล่าวไว้ ในกระบวนการพิจารณาจัดทำคำสั่งทางปกครองนั้นด้วย

เมื่อผู้ยื่นคำขอได้แก้ไขคำขอ หรือจัดส่งเอกสาร

ตามที่ระบุในการแจ้งตามวรรคสองครบถ้วนแล้ว เจ้าหน้าที่
จะปฏิเสธไม่ดำเนินการตามคำขอ เพราะเหตุยังขาด
เอกสารอีกมิได้ เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อปฏิบัติให้ถูกต้อง
ตามกฎหมายหรือกฎ และได้รับความเห็นชอบจาก
ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่ง ตามมาตรา ๒๐
ในกรณีเช่นนั้นให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวดำเนินการ
ตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยพลัน หากเห็นว่าเป็นความ
บกพร่องของเจ้าหน้าที่ให้ดำเนินการทางวินัยต่อไป

ผู้ยื่นคำขอต้องดำเนินการ แก้ไขหรือส่งเอกสาร
เพิ่มเติมต่อเจ้าหน้าที่ ภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่กำหนด หรือ
ภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่อนุญาตให้ขยายออกไป เมื่อพ้น
กำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว หากผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไข หรือส่ง
เอกสารเพิ่มเติมให้ครบถ้วน ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอไม่ประสงค์
ที่จะให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำขอต่อไป ในกรณี
เช่นนั้นให้เจ้าหน้าที่ส่งเอกสารคืนให้ผู้ยื่นคำขอพร้อมทั้ง
แจ้งสิทธิในการอุทธรณ์ให้ผู้ยื่นคำขอทราบ และบันทึกการ
ดำเนินการดังกล่าวไว้

มาตรา ๒๘ ในการพิจารณาทางปกครอง เจ้าหน้าที่
อาจตรวจสอบข้อเท็จจริง ได้ตามความเหมาะสม ในเรื่อง
นั้นๆ โดยไม่ต้องผูกพันอยู่กับคำขอหรือพยานหลักฐานของ
คู่กรณี

มาตรา ๒๙ เจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาพยานหลักฐาน
ที่ตนเห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง ในการนี้
ให้รวมถึงการดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) แสวงหาพยานหลักฐานทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง

(๒) รับฟังพยานหลักฐาน คำชี้แจง หรือความเห็นของคู่กรณี หรือของพยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่คู่กรณีกล่าวอ้าง เว้นแต่เจ้าหน้าที่เห็นว่าเป็นการกล่าวอ้างที่ไม่จำเป็นฟุ่มเฟือยหรือ เพื่อประวิงเวลา

(๓) ขอข้อเท็จจริงหรือความเห็นจากคู่กรณี พยานบุคคล หรือ พยานผู้เชี่ยวชาญ

(๔) ขอให้ผู้ครอบครองเอกสารส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(๕) ออกไปตรวจสอบสถานที่

คู่กรณีต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริง และมีหน้าที่แจ้งพยานหลักฐานที่ตนทราบแก่เจ้าหน้าที่

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครอง อาจกระทบถึงสิทธิ
ของกลุ่ม เจ้าหน้าที่ที่ต้องให้กลุ่มมีโอกาสที่จะได้ทราบ
ข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสโต้แย้งและแสดง
พยานหลักฐานของตน

ความในวรรคหนึ่ง มิให้นำมาใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้
เว้นแต่ เจ้าหน้าที่ที่จะเห็นสมควรปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

(๑) เมื่อมีความจำเป็นรีบด่วนหากปล่อยให้เนิ่นช้าไป
จะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือจะกระทบ
ต่อประโยชน์สาธารณะ

(๒) เมื่อจะมีผลทำให้ระยะเวลาที่กฎหมาย หรือกฎกำหนดไว้
ในการทำคำสั่งทางปกครองต้องล่าช้าออกไป

(๓) เมื่อเป็นข้อเท็จจริงที่คู่กรณีนั้นเองได้ให้ไว้ในคำขอ คำให้การ
หรือคำแถลง

(๔) เมื่อโดยสภาพเห็นได้ชัดในตัวเองว่าการให้โอกาสดังกล่าว
ไม่อาจกระทำได้

(๕) เมื่อเป็นมาตรการบังคับทางปกครอง

(๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ให้โอกาสตามวรรคหนึ่ง ถ้าจะก่อให้เกิดผล
เสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ

พระราชบัญญัติ

การอำนวยความสะดวกในการพิจารณา

อนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๘ ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้มีหน้าที่ในการรับคำขอ จะต้องตรวจสอบคำขอและรายการเอกสาร หรือหลักฐานที่ยื่นพร้อมคำขอให้ถูกต้องครบถ้วน หากเห็นว่าคำขอไม่ถูกต้อง หรือยังขาดเอกสารหรือหลักฐานใดให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบทันที ถ้าเป็นกรณีที่สามารถแก้ไขหรือเพิ่มเติมได้ ในขณะนั้น ให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเอกสาร หรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วน

ถ้าเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการได้ในขณะนั้น ให้บันทึกความบกพร่องและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่จะต้องยื่นเพิ่มเติม พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาที่ผู้ยื่นคำขอจะต้องดำเนินการแก้ไข หรือยื่นเพิ่มเติมไว้ในบันทึกดังกล่าวด้วย และให้พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ยื่นคำขอลงนามไว้ในบันทึกนั้น

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มอบสำเนาบันทึกตามวรรคหนึ่งให้ผู้ยื่นคำขอไว้เป็นหลักฐาน

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอได้จัดทำคำขอถูกต้องและแนบเอกสารหรือหลักฐานครบถ้วน ตามที่ระบุในคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ แล้ว หรือได้แก้ไขหรือยื่นเอกสาร หรือหลักฐานเพิ่มเติมครบถ้วนตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่แนะนำ หรือตามที่ปรากฏในบันทึกตามวรรคหนึ่งแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะเรียกเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมอื่นใดอีกไม่ได้ และจะปฏิเสธการพิจารณาคำขอนั้นโดยอาศัยเหตุแห่งความไม่สมบูรณ์ของคำขอหรือความไม่ครบถ้วนของเอกสารหรือหลักฐานไม่ได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่ความไม่สมบูรณ์หรือความไม่ครบถ้วนนั้นเกิดจากความประมาทเลินเล่อหรือทุจริตของพนักงานเจ้าหน้าที่ และเป็นผลให้ไม่อาจอนุญาตได้ ในกรณีนี้ให้ผู้อนุญาตสั่งการตามที่เหมาะสม และให้ดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๙ ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติม ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบ หรือตามที่ปรากฏในบันทึกที่จัดทำตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่คืนคำขอให้แก่ผู้ยื่นคำขอ พร้อมทั้งแจ้งเป็นหนังสือถึงเหตุแห่งการคืนคำขอให้ทราบด้วย

ผู้ยื่นคำขอจะอุทธรณ์คำสั่งคืนคำขอตามวรรคหนึ่ง ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง หรือจะยื่นคำขอใหม่ก็ได้ แต่ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องยื่นคำขอใดภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้ยื่นคำขอจะต้องยื่นคำขอนั้นใหม่ภายในระยะเวลาดังกล่าว

ว ๙๖๔๒/๒๕๖๖

แบบตรวจสอบการยื่นคำขอ

ที่ มท ๐๓๐๙.๑๐/ว ๙๖๕๒

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนสำลุูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๕ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง การพิจารณาประเด็นปัญหากรณีเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์จากประชาชนด้านงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑๐/ว ๓๘๕ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๔

๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๕.๓/ว ๔๑๙๐ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตัวอย่างผู้มาติดต่อ/ผู้ยื่นคำขอ

จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่สำนักทะเบียนกลาง ได้ลงพื้นที่เพื่อตรวจติดตามเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ของประชาชนด้านงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน รวมทั้งการดำเนินการในด้านต่างๆ ณ สำนักทะเบียนจังหวัด สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่น จากการลงพื้นที่ดังกล่าวแล้วพบปัญหาอุปสรรค กรณีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนผู้ขอรับบริการทราบถึงขั้นตอน ระยะเวลาการดำเนินการในการให้บริการนั้นๆ ซึ่งประชาชนสามารถติดต่อขอรับบริการได้ด้วยตัวเอง ไม่ต้องติดต่อผ่านนายความ/กลุ่มบุคคล และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างนายความ/กลุ่มบุคคล โดยในกระบวนการงานการให้บริการงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนต่างๆ ได้มีคู่มือบริการประชาชน ซึ่งได้แจ้งถึงขั้นตอน เอกสารหลักฐานที่ต้องใช้ และระยะเวลาในการดำเนินการจนเสร็จ

(ตัวอย่าง)
แบบผู้มาติดต่อ/ผู้ยื่นคำขอ

ลำดับที่.....(ถ้ามี)
เขียนที่
ลงวันที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....
ที่อยู่.....
เบอร์โทรศัพท์.....
มีความประสงค์ขอติดต่อดำเนินการเรื่อง.....

รายการตรวจสอบเอกสาร

- ☐ เช่น ใบรับแจ้งการเกิด (ท.ร. ๑/๑), หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร. ๒๐/๑) เป็นต้น
☐ เช่น แบบสำรวจเพื่อจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (แบบ ๘๙)
☐ พยานหลักฐานอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ผลการตรวจสารพันธุกรรม (DNA) เป็นต้น

รายการตรวจสอบพยานบุคคล (ถ้ามี)

- ☐ เช่น พยานผู้รู้เห็นการเกิด

ตรวจสอบเอกสาร/พยานแล้ว (สำหรับเจ้าหน้าที่)

☐ ครบถ้วน ☐ ไม่ครบถ้วน

บันทึกเหตุบกพร่อง

แจ้งกำหนดระยะเวลานัดหมายให้มาดำเนินการเพิ่มเติม ภายในวันที่ นับจากวันที่ยื่นคำขอ

*หมายเหตุ กรณีที่กฎหมายกำหนดเป็นการเฉพาะให้ต้องยื่นคำขอใด ภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นคำขอภายในระยะเวลาดังกล่าวด้วย

แจ้งลำดับการนัดหมาย..... เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ (สำนักทะเบียน)

การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

- พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ
- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์ และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๔๐ คำสั่งทางปกครองที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้ง
ต่อไปได้ให้ระบุงรณืที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้ง การยื่นคำอุทธรณ์
หรือคำโต้แย้ง และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้ง
ดังกล่าวไว้ด้วย

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ระยะเวลา
สำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้ง เริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่ได้รับ
แจ้งหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง แต่ถ้าไม่มีการแจ้งใหม่และ
ระยะเวลาดังกล่าวมีระยะเวลาสั้นกว่าหนึ่งปี ให้ขยายเป็นหนึ่งปี
นับแต่วันที่ได้รับคำสั่งทางปกครอง

มาตรา ๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองใดไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรี และไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะ ให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้น โดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

คำอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือ โดยระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริง หรือข้อกฎหมาย ที่อ้างอิงประกอบด้วย

การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับตามมาตรา ๖๓/๒ วรรคหนึ่ง (คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๑/๒๕๖๔)

มาตรา ๔๙ เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของ
เจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองได้ตาม
หลักเกณฑ์ในมาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ และมาตรา
๕๓ ไม่ว่าจะพ้นขั้นตอนการกำหนดให้อุทธรณ์
หรือให้โต้แย้งตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น
มาแล้วหรือไม่

(เป็นอำนาจทั่วไป ในการตรวจสอบควบคุมภายใน
ฝ่ายปกครอง)

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ
เกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์
และการพิจารณาอุทธรณ์ คำสั่งของนายทะเบียน
พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๕ ในกรณีที่นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น
ตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๑ แล้ว **ปรากฏพยานหลักฐานชัด**
ว่ามีการกระทำความผิดตามกฎหมาย หรือปรากฏหลักฐานทาง
ทะเบียน ซึ่งเชื่อได้ว่าการมีชื่อและรายการในเอกสารการทะเบียน
ราษฎรของผู้ใด **เป็นการแอบอ้างใช้ชื่อหรือรายการบุคคลของผู้อื่น**
ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น **สั่งไม่รับแจ้ง**
จำหน่ายรายการทะเบียน หรือเพิกถอนหลักฐานทะเบียนดังกล่าว
โดยเร็ว และดำเนินการแก้ไขข้อความหรือปรับปรุงรายการ
ทะเบียนให้ถูกต้อง

ข้อ ๕ วรรคสอง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น
แจ้งคำสั่งตามวรรค ๑ หรือคำสั่งตามข้อ ๔ ให้คู่กรณีทราบเป็น
หนังสือภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่มีคำสั่งโดยให้ระบุเหตุผล
ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วย ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ
ข้อกฎหมายที่อ้างอิง และข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้
ดุลพินิจ สิทธิในการอุทธรณ์ การยื่นคำอุทธรณ์ และระยะเวลาการ
อุทธรณ์ไว้ด้วย

วรรคสาม การอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่นต้อง**ทำเป็นหนังสือ** โดยระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิงประกอบด้วย

ข้อ ๘ หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการอุทธรณ์ ในส่วนที่ไม่ได้
กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธี
ปฏิบัติราชการทางปกครอง

พระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

พ.ศ. ๒๕๔๒

การฟ้องคดีปกครอง

มาตรา ๔๒ ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะ
เดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการ
กระทำหรือการงดเว้นการกระทำ ของหน่วยงานทางปกครอง
หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทาง
ปกครอง หรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตาม
มาตรา ๙ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความ
เสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งนั้น ต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดใน
มาตรา ๗๒ ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

กรรยาถูกจำหน่ายชื่อ ข้อ ๑๑๐ สามัญพจน์คำสั่งทางปกครองแทน (ไม่มอบอำนาจ) (ศป.๒๒๘/๒๕๕๗)

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการ
สำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องใดไว้
โดยเฉพาะ การฟ้องคดีปกครองในเรื่องนั้นจะกระทำต่อเมื่อ
มีการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังกล่าว และได้มีการ
สั่งการตามกฎหมายนั้น หรือมิได้มีการสั่งการภายในเวลาอัน
สมควร หรือภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนด

ถ้ากฎหมายกำหนดให้ดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนหรือ
เสียหาย ให้ครบตามขั้นตอนและวิธีการที่กฎหมายกำหนด
ต้องทำให้ครบ จึงจะมีสิทธิฟ้องคดีปกครองได้

วิธียื่นคำฟ้อง การนับวันรับคำฟ้อง

มาตรา ๔๖ คำฟ้องให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาลปกครอง หรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ในการนี้ อาจยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสารตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และเพื่อประโยชน์ในการนับอายุความ ให้ถือว่าวันที่ส่งคำฟ้องแก่เจ้าพนักงานไปรษณีย์ หรือวันที่ส่งคำฟ้องทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสาร เป็นวันที่ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครอง

มาตรา ๔๙ การฟ้องคดีปกครองจะต้องยื่นฟ้องภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่มีหรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี หรือนับแต่วันที่ **พ้นกำหนด ๙๐ วัน** นับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด และไม่ได้รับหนังสือชี้แจงจากหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือได้รับแต่เป็นคำชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผล แล้วแต่กรณี เว้นแต่จะมีบทกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

๔. คำพิพากษา คำวินิจฉัยฯ
เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการทาง
ปกครองงานทะเบียน

คำพิพากษาศาลปกครอง อ.๑๑๕๒/๒๕๕๙

ผู้ฟ้องคดี
ที่ ๑ - ๔

97/67

สำนักงาน
บังคับคดี

ผู้ถูกฟ้องคดี
ที่ ๑ - ๓

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๘
(รายงานปิดประกาศยึดทรัพย์)
- สภาพทิ้งร้าง ไร้กุญแจ ไม่มีใคร
ทราบว่ายู่หรือไม่

๕ ตุลาคม ๒๕๕๐
(รายงานข้อเท็จจริงการบังคับคดีต่อผู้
พิพากษา - คำสั่งประกาศขายใช้วิธี
ปิดประกาศ - ผู้ฟ้องคดีมิได้อาศัยอยู่
ในบ้าน)

๑๒ มีนาคม ๒๕๕๐ (ซื้อ)

๑ มิถุนายน ๒๕๕๐
(จดทะเบียนโอน)

๒ มิถุนายน ๒๕๕๐
(แจ้งย้ายเข้า ๙๗/๖๗ เป็นเจ้าบ้าน)

๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๑
(ยื่นคำร้องขอย้ายผู้ฟ้องคดี ไปไว้ในทะเบียนบ้านกลาง)

ประเด็นที่ ๑

๑.ผู้ถูกฟ้อง ย้ายชื่อผู้ฟ้องคดีทั้ง ๔ ออกจากบ้านเลขที่ ๙๗/๖๗ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ (ประเด็นต้องวินิจฉัย ตามคำอุทธรณ์ รวม ๓ ประเด็น)

๑.๑ ผู้ถูกฟ้อง ยังไม่มีฐานะเป็นเจ้าบ้าน ตามมาตรา ๔ เพราะได้กรรมสิทธิในบ้านและที่ดิน ยังไม่บริบูรณ์

๑.๒ ผู้ฟ้องคดี เป็นคู่กรณี ตามมาตรา ๕ ประกอบมาตรา ๓๐ พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ – การย้ายชื่อไปไว้ทะเบียนบ้านกลาง ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีได้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานตามมาตรา ๓๐

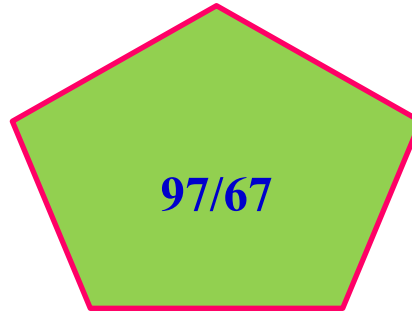
๑.๓ ผู้ถูกฟ้อง – ดำเนินการแจ้งย้ายชื่อผู้ฟ้องคดีทั้งสี่ ออกจากบ้านเลขที่ ๙๗/๖๗ และย้ายชื่อไปไว้ในทะเบียนบ้านกลาง ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ประเด็นที่ ๒

๑.การที่ผู้ถูกฟ้อง ย้ายชื่อผู้ฟ้องคดีทั้ง ๔ ไปอยู่ในทะเบียนบ้านกลาง เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีหรือไม่

คำพิพากษาศาลปกครอง อ.๑๑๕๒/๒๕๕๙

ผู้ฟ้องคดี
ที่ ๑ - ๔

ผู้ถูกฟ้องคดี
ที่ ๑ - ๓

๑.๒ เป็นคู่กรณี
หรือไม่

มีสิทธิทราบ
ข้อเท็จจริง และ
สิทธิโต้แย้ง

คำสั่งย้ายผู้ฟ้องคดีเข้าทะเบียนบ้านกลาง - เป็นคำสั่ง
ทางปกครอง หรือไม่

ผู้ฟ้องคดี ได้รับผลกระทบจากคำสั่งทางปกครอง
หรือไม่

ผู้ถูกฟ้อง ต้องดำเนินการตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง
หรือไม่

๕.การปฏิบัติราชการทางปกครอง กับการทุจริตทางทะเบียน

ประเด็น

๑.กรณีที่เกิดพบว่าการทุจริตบ่อยๆ

๒.มาตรการป้องกันกาทุจริต

๓.การปฏิบัติเมื่อพบการทุจริต

๔.กรณีการทุจริตที่ตรวจสอบพบในพื้นที่ต่างๆ

๑. ๘๘ กรณีที่พบ

การทุจริตบ่อยๆ

รูปแบบการกระทำทุจริต

รูปแบบการกระทำทุจริต ๑

๑. การแจ้งเกิด / เพิ่มชื่อ

- เพิ่มรายการบุคคลเข้าระบบ โดยไม่มีการยื่นคำร้อง
- สร้างพยานหลักฐานเท็จในการแจ้งเกิด/เพิ่มชื่อ
- เพื่อนร่วมงานหลอก - อ้างคนรู้จัก ช่วยผ่านให้หน่อย

รูปแบบการกระทำทุจริต ๒

๒. การแก้ไขรายการ

- สถานที่เกิด - ขอสัญชาติ
- ว/ด/ป เกิด- รับเงิน , ยึดอายุราชการ
- รายการบิดามารดา - สิทธิการรักษา

รูปแบบการกระทำทุจริต ๓

๓. การขึ้นทะเบียนคนไม่มีสัญชาติไทย

- จงใจสำรวจผู้ไม่มีคุณสมบัติ - หัวคิว
- ลงรายการในแบบสำรวจไม่ถูกต้อง, ไม่ลงชื่อ...
- ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามขั้นตอนที่กำหนด
- ไม่มีอำนาจหน้าที่สำรวจ

รูปแบบการกระทำทุจริต ๔

๔. การขอลงรายการสัญชาติไทย

- สร้างพยานหลักฐานเท็จว่ามีคุณสมบัติ
- พยานบุคคลเท็จ - ให้การเท็จว่ารู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเกิด
- พยานเอกสารเท็จ - ปลอม , แต่งเท็จให้ได้เอกสารรับรองการเกิด
- สอบสวนไม่ได้ข้อเท็จจริง - สอบแค่ให้ครบกระบวนการ ไม่ได้

ข้อเท็จจริง

รูปแบบการกระทำทุจริต ๕

๕. การย้ายที่อยู่

- เพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้ง
 - เพิ่มฐานคะแนน - ย้ายคนตัวเองเข้ามา
 - เพิ่มผู้สัดสวนผู้รับเลือกตั้ง
- ทำต่อเนื่องกับการทุจริตสวมตัว

รูปแบบการกระทำทุจริต ๒

๒. การสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชน

- เจ้าของรายการ - ยินยอม
 - ไปต่างประเทศ (พี่น้อง), การทำงาน (อายุ)
 - สวมรายการที่ซ้ำซ้อน - เจ้าของสวมเอง , คนอื่นสวม
- เจ้าของรายการ - ไม่ยินยอม
 - สวมรายการที่ไม่มีความเคลื่อนไหว (บ้านกลาง/พิการ/ ลูก จท.๑)

รูปแบบการกระทำทุจริต ๒ (ต่อ)

พฤติกรรมการกระทำทุจริต ภายหลังการสวมตัวทำ
บัตร

๑. แก้ไขรายการต่อให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม - จนผิดสังเกต
เช่น ชื่อตัว ชื่อสกุล ย้ายที่อยู่ จดทะเบียนสมรส ทำบัตร
๒. ไม่แก้ไขรายการให้ผิดสังเกต

รูปแบบการกระทำทุจริต ๗

๗. การสวมตัวคนไม่มีสัญชาติไทย (จัดทำทะเบียนไว้แล้ว)

- เพื่อนำรายการไปใช้อ้างสิทธิ์อย่างหนึ่งอย่างใด

รูปแบบการกระทำทุจริต ๘

๘. การจดทะเบียนสมรสต่างด้าวโดยมิชอบ

- เพื่อประโยชน์ในการอ้างสิทธิอยู่อาศัยในไทยได้นานขึ้น –

พฤติการณ์ ได้แก่

๑. นำรายการบุคคลของหญิงไทย มาจดทะเบียนสมรส
โดยไม่ได้รู้เห็นยินยอม - มีเจ้าหน้าที่รู้เห็น

๒. หญิงไทยรู้เห็นยินยอม – ได้เงินตอบแทน

- มีทั้งเจ้าหน้าที่รู้เห็น และถูกคู่สมรสหลอก

รูปแบบการกระทำทุจริต ๙

๙. เข้าถึงรายการบุคคล ภาพใบหน้าของผู้อื่น

สาเหตุ – อยากรู้ อยากเห็นเอง / มีคนขอให้ดู

- แล้วไม่จัดทำคำร้องไว้เป็นหลักฐาน – จำไม่ได้
ว่าดูเนื่องจาก อะไร พิสูจน์สิทธิตัวเองไม่ได้

รูปแบบการกระทำทุจริต ๑๐

๑๐. ปลอมเอกสารเพื่อใช้กระทำผิดเรื่องอื่นๆ

- ปลอมผลดีเอ็นเอ / ปลอม ท.ร.๒๐/๑ /

ปลอมบัตร / เอกสารต่างประเทศ

๒. มาตรการป้องกัน

๑. การรับแจ้ง ดำเนินการเรื่องต่างๆ

ต้องตรวจสอบข้อมูลบุคคล เพื่อยืนยันตัวตนบุคคล
ทุกครั้ง

๒. การตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร

กรณีนำใช้สำเนาเอกสารให้ตรวจสอบกับต้นฉบับ
หรือในฐานข้อมูล (ถ้ามี) หรือตรวจสอบกับหน่วยงาน
ที่ออกเอกสาร

มาตรการป้องกัน ๒

๓.การเป็นพยานรับรองบุคคล ในเรื่องต่างๆ

-พยานต้องรู้ข้อเท็จจริง ในเรื่องที่จะให้การ

*ผู้สอบสวน จะรู้ได้จากการสอบสวนบุคคลนั้น ตามประเด็นที่เกี่ยวข้อง มิใช่การสอบสวนแล้วให้พยาน ตอบว่ารับรองข้อเท็จจริงในเรื่องที่สอบสวน โดยไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ให้การรับรอง

-ให้แจ้งพยานให้ทราบว่าประเด็นที่ต้องการในการสอบสวน คือเรื่องใด และพยานรู้เห็นข้อเท็จจริงนั้น จริงหรือไม่ เพียงใด

มาตรการป้องกัน ๓ (ต่อ)

- ให้แจ้งพยานให้ทราบ

๑. ประเด็นที่ต้องการในการสอบสวนคือเรื่องใด

๒. และพยานรู้เห็นข้อเท็จจริงนั้น จริงหรือไม่ เพียงใด

เช่น การเพิ่มชื่อ ต้องการข้อเท็จจริง เรื่องสถานที่เกิด บุตรใคร การดำเนินอยู่ชีวิตที่ผ่านมาอาศัยที่ไหน เรียนที่ไหน ทำงานที่ไหน อยู่กับใคร ช่วงเวลาใด และทราบข้อเท็จจริงดังกล่าวได้อย่างไร

มาตรการป้องกัน ๔

๔.อำนาจในการพิจารณาเรื่องต่างๆ

ให้ถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบโดยเคร่งครัด

- การออกเอกสารต่างๆ เช่น หนังสือรับรอง
- การเพิ่มชื่อ ฯลฯ

๕.คำสั่งมอบหมายหน้าที่

ให้ตรวจสอบว่ามีการมอบหมาย หรือคำสั่งแต่งตั้งให้ตนเอง
ปฏิบัติหน้าที่แล้ว หรือไม่ เช่น คำสั่งตั้ง ผช.นทบ. /
มอบหมาย ให้เปรียบเทียบปรับ

มาตรการป้องกัน ๕

๖.การเก็บรักษาวัสดุ แบบพิมพ์

- ให้เก็บรักษา และควบคุมไว้ในที่ปลอดภัย และตรวจสอบจำนวนว่าใกล้เคียงหมด หรือขาดหายไปหรือไม่

มาตรการป้องกัน ๖

๗.การควบคุมรักษารหัสผ่าน

- เก็บรักษาไว้เป็นความลับ เพราะรหัสเป็นเสมือนตัวแทนเจ้าของรหัสในการทำงาน
- การให้ผู้อื่นรู้และใช้รหัสของตน จึงต้องรับผิดชอบผลหากเกิดความเสียหาย – มิฉะนั้น จะให้ใครมารับผิดชอบ

มาตรการป้องกัน ๗

๙.ตรวจสอบการปฏิบัติงานประจำวัน

- ให้พิมพ์รายงานประจำวันของวันแต่ละวัน

ออกมาตรวจสอบ และเสนอให้ผู้บังคับบัญชา

ทราบ

มาตรการป้องกัน ๘

๑๐. ตรวจสอบการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

- แสดงให้ผู้ร่วมงานเห็นถึงความละเอียด ใส่ใจในการทำงาน เช่น เรียกหา บป.๑ แต่ละวันมาตรวจ
 - ตรวจสอบเอกสารประกอบเรื่อง ว่ามีครบถ้วนถูกต้อง ลงชื่อ แล้วหรือไม่
 - พฤติกรรมการปฏิบัติงานของใครเปลี่ยนไปหรือไม่
 - จัดเก็บเอกสาร ให้เป็นระเบียบง่ายต่อการค้นหา
- ตรวจสอบ

๓. การปฏิบัติเมื่อพบการทุจริต

มอบหมายเจ้าหน้าที่ หรือ
ตั้ง คกก. ตรวจสอบข้อเท็จจริง
ให้ปรากฏ ๓ เรื่อง ดังนี้

การปฏิบัติเมื่อพบการทุจริต ๑

๑.ทางทะเบียน

ให้ตรวจสอบจากฐานข้อมูล เอกสาร บุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าของรายการ ผญบ. เจ้าบ้าน ญาติ ผู้รับรอง หรือ บุคคลใดที่น่าจะรู้ข้อเท็จจริงเรื่องที่จะตรวจสอบ

๑.๑ ตรวจสอบ รายการใดที่มีการกระทำทุจริต

๑.๒ ควรดำเนินการอย่างไร (ระงับฯ จำหน่าย ยกเลิก บันทึกเพิ่มเติม)

๑.๓ มีสำนักทะเบียนอื่นเกี่ยวข้องหรือไม่ - แจ้งให้ดำเนินการ

๑.๔ แก้ไขเยียวยาให้ผู้ถูกระทบสิทธิ - ปรับปรุงรายการ

การปฏิบัติเมื่อพบการทุจริต ๒

๒.การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่

ให้ตรวจสอบว่า...

๒.๑ การกระทำตามข้อ ๑ มีเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริต หรือไม่ อย่างไร

๒.๒ เจ้าหน้าที่ ได้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือไม่ อย่างไร

กรณีมีเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต ต้องถูกย้ายจากท้องที่เดิม และ
ไม่ได้รับมอบหมายงานทะเบียน จนกว่าจะพิสูจน์ว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง

การปฏิบัติเมื่อพบการทุจริต ๓

๓.ทางอาญา

ให้ตรวจสอบว่า...

๓.๑ การกระทำตามข้อ ๑ มีการกระทำผิดอะไรบ้าง ใคร
กระทำผิดในขั้นตอนใด ข้อหาใด

๓.๒ ต้องแจ้งความร้องทุกข์ต่อ พงส.ปค. หรือ พงส.ตร.

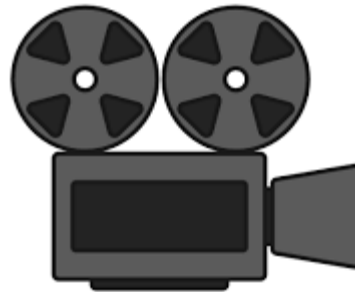
*คดีขาดอายุความ – ต้องแจ้งความ ต้องทำสำนวน
หรือไม่

สไลด์ สน.สก. ที่ ๔๓

การบันทึกภาพ และเสียงของพยานสำคัญ

เช่น การอ่านบันทึกถ้อยคำ การลงชื่อใน
เอกสาร ป้องกันการกลับคำให้การ หรืออ้างว่า
เจ้าหน้าที่หลอกให้ลงชื่อ

การสอบสวนข้อเท็จจริงเจ้าหน้าที่
ผู้ปฏิบัติงาน

- แต่เจ้าหน้าที่ไม่ให้ความร่วมมือ

การสอบสวนผู้ให้ถ้อยคำ

- ตอบไม่รู้ ไม่เห็น ไม่แน่ใจ

คำพิพากษาศาลปกครอง

อ. 1396/2559

(ลักษณะให้ถ้อยคำที่มีพิรุฐ)

ผู้ร้องซึ่งเป็นพี่น้อง 2 คน ได้รับการแจ้งเกิดเกิดกำหนดวันเดียวกัน และขอมีบัตรต่อเนื่องในวันเดียวกัน ที่ อ.เซกา จ.หนองคาย อีก 5 วัน ย้ายที่อยู่ไป จ.เชียงใหม่ ต่อมาเมื่อขอมีบัตรที่ อ.คอยหล่อ เจ้าหน้าที่เห็นว่า ตอบคำถามมีพิรุฐ และเจ้าบ้านเคยมาติดต่อว่าจะพาคนรู้จักมาทำบัตร มีทางลัดหรือไม่ จึงย้ายชื่อเข้าทะเบียนบ้านกลาง

การตรวจสอบข้อเท็จจริง สำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องสอบบุคคลในพื้นที่ ไม่มีใครเคยเห็นผู้ร้องทั้งสองคน และต่อมาผู้ร้องยอมมาให้ถ้อยคำ พ่อแม่ยกให้พ่อบุญธรรมเลี้ยง โดยในวันที่มาแจ้งเกิดไม่ได้พบกัน และจำชื่อพ่อบุญธรรมไม่ได้ ต่อมาถูกจำหน่ายชื่อเนื่องจากทุจริต และมาฟ้องศาลปกครอง

ศาลวินิจฉัยว่า การที่ผู้ร้องทั้งสองอ้างว่าพ่อแม่ยกให้พ่อนุญ
ธรรมเลี้ยงตั้งแต่เด็ก แต่จำชื่อไม่ได้ และปัจจุบันบิดามารดาจริงและ
บุญธรรมเสียชีวิตแล้ว ติดต่อญาติของพ่อนุญธรรมไม่ได้ และมีพี่
น้อง 1 คน ไม่ได้เจอกันเป็น 10 ปี ไม่ทราบที่อยู่ ทั้งที่ได้รับการแจ้ง
เกิดในวันเดียวกัน และเพิ่มชื่อเข้าบ้านเดียวกัน และผู้ร้องมี
พฤติการณ์

1. หลีกเลี้ยงตอบคำถามของเจ้าหน้าที่

2. ตอบเท่าที่จำเป็น ระมัดระวัง

3. และใช้คำว่า จำไม่ได้ ไม่แน่ใจ และไม่ทราบเป็นหลัก

เป็นการให้ถ้อยคำที่ขัดแย้งและไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง เพื่อ
ไม่ให้ถูกสอบสวนขยายผล เป็นข้อบ่งชี้ว่าพยายามปิดบังข้อเท็จจริง

ผู้ใหญ่บ้านรับรอง

บุคคลอื่นเป็นเท็จ

- (อ. 997/2559) ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การสอบสวนหรือการรับรองบุคคลเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการทำบัตร จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้จักคุ้นเคยกับผู้ขอมีบัตรเป็นอย่างดี ซึ่งผู้รับรองต้องยืนยันการมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านที่แท้จริง มิใช่ยืนยันว่าอยู่ในบ้านที่ปรากฏเลขที่ในใบอนุญาตขับรถ และมิใช่เป็นการรับรองว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับรูปในใบอนุญาตขับรถที่นำมาแสดงเท่านั้น
- เมื่อผู้ฟ้องคดีมิได้มีความสัมพันธ์หรือรู้จักกับบุคคลที่ตนรับรอง แต่กลับลงชื่อรับรองในฐานะผู้ที่รู้จักคุ้นเคย โดยระบุความสัมพันธ์กับผู้ขอบางรายในฐานะผู้ใหญ่บ้าน บางรายในฐานะญาติ บางรายในฐานะเจ้าบ้าน ซึ่งมิใช่ความสัมพันธ์ที่แท้จริง จึงเป็นการรับรองอันเป็นเท็จ ซึ่งโดยปกติวิสัยของผู้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน หากจะรับรอง จะต้องรับรองเฉพาะลูกบ้านของตน หรือบุคคลที่ตนรู้จักคุ้นเคยเท่านั้น

ข้อระมัดระวังการปฏิบัติงาน

๑.รักษาบัตร / รหัส

๒.ลูกน้องคนสนิท เพื่อนร่วมงาน

๓.ตรวจสอบการปฏิบัติงานแต่ละวัน

๔.ตรวจสอบการแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทาง

๕.การสอบสวนถ้อยคำในเรื่องต่างๆ (ประเด็นครบถ้วน
พยานรู้เห็นข้อเท็จจริง)